

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 2 (34)

спецвипуск до

Всеукраїнського фестивалю науки

*«Наукові виміри освітнього середовища сучасних
коледжів»*

Вінниця – 2020

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу

ВИПУСК № 2 (34)

Свідомство про державну реєстрацію

друкованого засобу масової інформації

Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року

Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, російська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року

Номер затверджено на засіданні науково-методичної ради

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Протокол № 4 від 18 травня 2020 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Заболотний В.Ф., д.філ.н. Войцехівська Н.К., д.філ.н., проф. Слободинська Т.С., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В., к.мист-ства Іскра С.І., к.пед.н. Головська І.В., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Луцинкевич Л.А., Царик А.П.

Відповідальність за зміст статей несуть автори

Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу/[ред.кол.: Войцехівський К.Ф. (гол.ред) та інші]. – Вінниця: Вінницька міська друкарня, 2020. – Випуск 2(34). – 148с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2020

З М І С Т

С Л О В О Р Е Д А К Т О Р А

МАРЦЕНЮК О.Г., РУДА Т.В.

Видавнича діяльність Комунального закладу вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»5

П Е Д А Г О Г І К А О С О Б И С Т О С Т І У В И М І Р А Х П Е Д А Г О Г І Ч Н О Ї М А Й С Т Е Р Н О С Т І

БАРЩЕВСЬКА І.В

Особливості діагностики та педагогічного супроводу дітей із синдромом Аспергера....11

УКРАЇНЕЦЬ І. М.

Гурткова робота як складова частина науково-дослідницької роботи студентів13

НЕНЧИНСЬКА Л.В., ТУРЛЮК С.В.

А на вечорницях дівки-чарівниці. Потоковий виховний захід «Андріївські вечорниці на сучасний лад»16

МАЗУР Т.А.

Виховна година на тему: «Традиції чаювання в різних країнах світу».....22

ОМЕЛЯНЧИК Т.Г., НЕНЧИНСЬКА Л.В.,

Художнє розв'язання Остапом Вишнею одвічних проблем людини та природи, людини та пам'яті, людини та вічності буття, людини та землі, на якій вона живе29

РОМАНУХА Ю.В

Калейдоскоп виховної роботи34

О С В І Т Н І І Н Н О В А Ц І Ї : П Е Д А Г О Г І К А , П С И Х О Л О Г І Я , М Е Т О Д И К А В И К Л А Д А Н Н Я

БЕРЕЗІЙ ІННА

Сучасний вихователь-методист закладу дошкільної освіти38

ВЕГЕРУК ІРИНА

Методика формування іншомовної лексичної компетентності учнів41

ГОРЕЦЬКА ДІАНА, ГРИГОРЯН АЛІНА

Сучасні підходи до формування естетичної компетентності молодших школярів на уроках музичного мистецтва.....46

ЗАТКОВСЬКА МАРІЯ

Проблема організації естетично-творчої діяльності школярів50

ІЩУК ОКСАНА

Особливості організації діагностики потенційно обдарованих дітей55

КУПРЯШОВА ТАЇСІЯ

Використання інтерактивних методів навчання на уроках англійської мови60

ЛАУТА ЛЮДМИЛА

Засоби досягнення результативності у навчанні англійській мові63

ЛЕЛЕКА АНАСТАСІЯ

Використання різних видів наочності в процесі формування мовної компетентності учнів.....67

МАРТИНЮК ОЛЬГА

Діагностика мотиваційного компоненту навчальної діяльності молодших школярів71

МЕЛЬНИК АНАСТАСІЯ

Розвиток образного мислення школярів засобами музичного мистецтва76

ПАВЛОВА ОЛЕКСАНДРА

Психолого-педагогічні особливості взаємодії вчителів та батьків з дітьми підліткового віку81

РИЖУК ГАННА

Формування екологічної свідомості дошкільників засобами природи за В.О. Сухомлинським85

СЛИВА АННА

Використання інформаційно-комунікативних технологій для формування екологічної культури здобувачів дошкільної освіти засобами народної педагогіки89

КНИШ ОЛЬГА

Диференційований підхід у навчанні93

ТКАЧУК ВАЛЕРІЯ

Комплекс вправ для формування іншомовної монологічної компетентності учнів95

ФЕЄР ВІТАЛІЯ

Методика використання інтерактивної дошки «Smart Board» на уроках англійської мови100

ХОМЕНКО СВІТЛАНА

Формування мовленнєвих компетентностей дітей дошкільного віку в процесі ознайомлення з українськими прислів'ями та приказками103

МОВА, КУЛЬТУРА ТА ПЕРЕКЛАД У ДОСЛІДЖЕННЯХ
МОЛОДИХ УЧЕНИХ

НЕНЧИНСЬКА ТЕТЯНА, ДУДКЕВИЧ ІВАН

Міжмовні омоніми108

ЗАБЛОЦЬКА АНЖЕЛІКА

Extension in Lexis of Modern English111

ЗАРІЧАНСЬКА ОЛЬГА, КИРИЛОВСЬКА ЛЕНА

Місце іншомовних запозичень в словниковому складі англійської мови114

МАРТИНЮК ЮЛІЯ

American English in Belles-Lettres119

МІХАЙЛОВА ДІМІТРІЙКА, ТРОФІМЧУК ЄЛІЗАВЕТА

Скорочення у сучасних англомовних ЗМІ: особливості їх використання у пресі та труднощі їх перекладу123

РЕМЕНЯК СОФІЯ, КУЛИК АНЖЕЛІКА

Варваризми в сучасній українській мові127

БАЛИК ТЕТЯНА

Providing Feedback at the English Lesson133

ДУБРОВІНА ОЛЬГА

Indian English and the Linguistic Situation in India136

ФЕЄР ВІТАЛІЯ

English as the Language of International Communication139

ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ: ПЕДАГОГІКА, ПСИХОЛОГІЯ, МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ

педагогічна творчість. Вихователь-методист окреслює ту єдину спільну лінію, що спрямовує всю навчально-роботу закладу, і саме від правильного вибору та використання ним різноманітних форм методичної роботи, рівня його професійності залежить ефективність діяльності педагогічного колективу в цілому.

Тож сучасний вихователь-методист повинен вміти аналізувати процес розвитку та виховання здобувачів дошкільної освіти; проводити індивідуальну роботу з дітьми; оцінювати власну діяльність, бути

самокритичним; створювати позитивний емоційний мікроклімат у групі; спонукати дітей до творчості.

Головним є те, що вихователь-методист, який формує творчу особистість, має бути новатором. Тільки тоді нові ідеї, прогресивні принципи та прийоми допоможуть йому створювати нові педагогічні технології, упроваджувати різноманітні інновації в освітній процес. І лише тоді відбудуться реальні зміни системи освіти — підвищиться її ефективність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Загородня Л.П. Педагогічна майстерність вихователя дошкільного закладу : навч. посіб. / Л.П. Загородня, С. А. Тітаренко. – 2-ге вид. – Суми: Університетська книга, 2010. – 319 с.
2. Мурована Н.Н. Компетентність педагога як важлива умова його професійної діяльності: монографія / Н.Н. Мурована. – Севастополь : Рибзст, 2006. – 24 с.
3. Педагогіка вищої школи / за ред. З. Н. Курлянд. – К.: Знання, 2005. – 399 с.
4. Педагогічна майстерність : підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін.; за ред. І.А. Зязюна. – К. : Вища шк., 1997. – 349 с.
5. Типове положення про методичний кабінет дошкільного навчального закладу : наказ М-ва освіти і науки України від 09 листоп. 2010 р. № 1070 [Електронний ресурс] // Режим доступу до вид. : <http://osvita.ua> >Законодавство>Наказ МОН/

*Стаття надійшла до редакції
16.04.20*

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ

УДК 811.111'243'373 – 047.22

ВЕГЕРУК ІРИНА,

студентка філологічного факультету

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Науковий керівник: МАРЦЕНЮК О.Г.,

спеціаліст вищої категорії, викладач – методист,

кандидат педагогічних наук, доцент

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Актуальність обраної теми обумовлена тим, що вивчаючи іноземну мову важливо розвивати лексичну компетентність учнів. Лексика - це один з найголовніших елементів,

яким учні мають володіти на високому рівні та розвивати і збільшувати свої знання лексичного матеріалу.

ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ: ПЕДАГОГІКА, ПСИХОЛОГІЯ, МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ

Сформована лексична компетентність є одним з найважливіших факторів, які впливають на загальний рівень володіння іноземною мовою, адже є компонентом іншомовної комунікативної компетентності, який має місце у всіх видах мовленнєвої діяльності. Знання іноземної мови, насамперед, асоціюється із знанням слів, а володіння нею – із лексичними навичками, формування яких є основною метою навчання лексики.

Сьогодні існує велика кількість методів та теорій щодо навчання іншомовного лексичного матеріалу. Загалом, змінилося ставлення до ролі лексики у процесі оволодіння іноземною мовою. В наш час все частіше зустрічаються твердження про те, що саме лексичний матеріал є основою комунікативного процесу, його центром, оскільки саме лексичні помилки можуть викликати ситуацію, під час якої учасники процесу комунікації не можуть зрозуміти один одного.

Аналіз останніх досліджень. Вирішенням проблеми навчання іншомовної лексики займалися В.А.Бухбиндер, В.С. Цетлін, С.Ф. Шатілов, О.М. Соловова та інші. Однак потребує вирішення питання методики формування іншомовної лексичної компетенції у середніх навчальних закладах. Названому питанню і присвячено нашу статтю. Визначенням стратегії засвоєння студентами навчального, зокрема лексичного матеріалу займалися такі дослідники як В. Борщовецька, О. Іванова, Дж. О'Майлі, Ю. Семенчук, А. Чамот та ін.

Об'єктом дослідження є процес формування іншомовної лексичної компетентності учнів.

Предметом дослідження є методика формування іншомовної лексичної компетентності учнів.

Мета дослідження: дослідити різні способи та методики формування іншомовної лексичної компетентності учнів.

Для досягнення поставленої нами мети, ми визначили такі **завдання**:

1. Визначити поняття лексики.
2. Визначити поняття іншомовної лексичної компетентності.
3. Дослідити основні завдання роботи над лексикою.

Виклад основного матеріалу. Як зазначає Чайковська Н.В у своєму дослідженні, під поняттям "лексика" звичайно розуміють слова і словосполучення. Більшість слів багатозначні, і їх значення конкретизується лише у мовленні. Слово, відірване від живої мови, має лише потенціальні можливості асоціюватись з тими чи іншими одиницями мислення (поняттями). Зважаючи на це, сучасна методика вимагає, щоб слова і словосполучення засвоювались не в ізольованому вигляді, а в єдності трьох аспектів - лексики, граматики і фонетики.

В методиці навчання іноземних мов розрізняють активний та пасивний лексичний запас. Активний запас порівняно обмежений. Він формується в результаті ґрунтового опрацювання матеріалу і використовується у висловлюваннях і на письмі. Пасивний запас значно ширший, і на його основі будується процес читання і сприймання чужого мовлення на слух. У методиці роботи над лексикою виділяють також поняття потенціального словника.

Лексична компетенція – це знання й використання вокабуляра іноземної мови, який складається з лексичних елементів та граматичних елементів.

Лексичні елементи включають: стійкі вирази (мовленнєві формули, ідіоми, фразові дієслова, складені прикметники тощо); поодинокі слова, які мають декілька значень (полісемія).

До граматичних елементів належать артиклі, займенники, питальні слова, прийменники, сполучники, частки.

Досліджуючи роботу Ірини Семеряк, вона писала, що основним завданням навчання іноземних мов є належний рівень сформованості комунікативної компетентності у студентів, важливим компонентом якої є засвоєння іншомовної лексики. Відтак постає потреба у пошуку ефективних форм, методів та засобів навчання, які б сприяли формуванню і розвитку необхідних навичок, умінь та знань для досягнення належного рівня володіння іншомовним лексичним матеріалом. Однією з ефективних категорій досягнення сформованості у студентів достатнього іншомовного лексичного запасу є застосування стратегій засвоєння лексичного матеріалу.

Зарубіжні дослідники (Ю. Гу, Р. Джонсон) акцентують увагу на поєднанні кількох стратегій опанування лексичним матеріалом, зокрема таких які об'єднують стратегії спрямовані на розвиток фізичних здібностей (зорових, слухових тощо) та когнітивних здібностей (запам'ятовування, контекстуальне заміщення/вставляння слів у реченнях тощо).

О. Іванова досліджуючи стратегії оволодіння іншомовною лексикою як важливий компонент процесу формування лексичної компетентності зазначила, що найпримітивніші стратегії засвоєння лексичного матеріалу можуть водночас бути найпопулярнішими серед тих, хто вивчає мови.

Вслід за Дж. О'Майлі та А. Чамот, дослідниця О. Іванова запропонувала поділ таких стратегій на три основні групи:

- перша група – метакогнітивні стратегії, які допомагають студентам планувати, коригувати та адекватно оцінювати власну працю;

- друга група – когнітивні стратегії, які сприяють активному використанню набутих лексичних знань та сформованих лексичних навичок і вмінь відповідно до поставленого завдання;

- третя група – соціальні й афективні, які забезпечують взаємодію комунікантів під час спілкування та підвищують вміння керування власним емоційним відношенням до проб та помилок [3;5].

Опираючись на вищезазначені класифікації дослідників вважаємо, що певні стратегії варто застосовувати відповідно до рівня сформованості у студентів комунікативної компетентності, зокрема її лексичного компоненту.

Для формування іншомовної лексичної компетентності важливо вдало підібрати перелік корисних вправ та завдань, які будуть сприяти легкому та ефективному запам'ятовуванню лексичних одиниць. Вправи повинні бути цікаві, креативні та доступні для учнів. Тому ми підібрали перелік вправ для збагачення активного та пасивного словника вихованців.

1. Flashcards

To teach new vocabulary, hold up a flashcard, say the word and ask learners to repeat. You can keep it fun by drilling the words using different voices and emotions. Vary the volume – whisper and shout the words. Use flashcards to practise vocabulary in class. Here are some ideas:

- Show the learners ten cards then turn them over. Ask learners to remember the pictures.
- Cover a flashcard with a piece of paper and slowly reveal it. Learners guess which one it is.
- Stick flashcards around the class. Say one of them and learners point or race to it.

Ця вправа буде корисною для перевірки лексичного матеріалу, який вивчався на попередньому занятті. Розглянемо останній варіант для цієї вправи. Ви можете підібрати картинки з певної теми, наприклад, тема «Професії». Картинки з різними професіями

ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ: ПЕДАГОГІКА, ПСИХОЛОГІЯ, МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ

розмістити по всьому класу, потім ви називаєте професію англійською мовою, а чуні на швидкість шукають відповідну картинку. Гра триватиме поки усі картинки не будуть знайдені.

2. Back to the board

Learners work in two or three groups. One volunteer from each group stands or sits with their back to the board. The teacher writes a word on the board and the group members explain the word to the volunteer (without using that word) until he or she guess the word and that team wins a point. Change 'volunteers' and repeat for six or seven words. You can have a noisy game where learners shout out their clues or a quieter, more controlled game where they take turns to speak.

Ця гра буде корисною також на закріплення вивченої лексики. Вправа підходить для будь-якої теми. Потрібно поділити учнів на 2-3 команди, потім обрати одного вихованця, який буде стояти спиною до дошки і відгадувати слова, які пише учитель. Гравці в командах не повинні називати слово, яке ви написали, а лише описувати це слово або називати синоніми до цього слова. Є ще інший варіант цієї гри. Ви обираєте по одному учневі для кожної команди, а не одного для усіх команд. І починається гра на швидкість. Хто більше і швидше відгадає слів, той переміг. В ході гри учасників можна міняти.

3. A word bag

Make a class word bag to help learners learn new vocabulary. Let learners add new words to the bag each class. They can write on bits of paper or card. Very young learners can draw picture cards. You could nominate a different child to add words in each class. Play quick vocabulary games with the words; for example, take a word from the bag, give a short definition or mime and ask learners to guess the word.

Така вправа може використовуватись не лише для повторення слів вивчених на

попередньому уроці, але і для повторення слів з усієї теми. Протягом кількох занять, поки ви вивчаєте тему, наприклад, тема «Тваринний та рослинний світ», кожного заняття учні повинні написати на папері слово, яке вивчили та положити у коробочку, яку ви підготували. Коли вивчення цієї теми закінчиться ви можете проводити перевірку слів. Учні по черзі витягують папірець з словом, читають слово, перекладають і складають з ним речення. Можна використовувати цей варіант перевірки не лише вкінці теми, а ще два раз протягом вивчення матеріалу. Працювати з тими словами, які є на той момент у коробці. Ця вправа корисно, тому що ви перевіряєте довготривалу пам'ять учнів.

4. Word Association

This activity is amazing as you can use it with large classes and limited resources. Get it started by writing a word on the board, and then get your students to say the first word that pops up in their head which has a relation to the word on the board.

Variation: for higher level students you could divide your class into a few teams and give them each two words such as 'football' and 'lace' and you have to find a way of connecting the words together, e.g. Football-Kick-Foot-Shoe-Lace.

Перший варіант цієї вправи підходить і для великої кількості учнів, і для меншої. За допомогою цієї вправи ви збагачуєте словниковий запас учнів не лише з цієї теми, яку вивчаєте, а й з інших тем. Коли учні називають слова-асоціації, інші вихованцічують ці слова ти вивчають, або повторюють. Цю вправу можна проводити на кілька хвилин перед заняття або вкінці. Також ви можете нею скористатись як видом контрольної перевірки після вивчення теми.

5. What can you hear and smell in the picture?

In pairs, students look at a particular picture in their coursebook and try to formulate a good oral

description of it. Bring the class together and elicit descriptions. Follow on. As homework, students write fuller, multi-sensory descriptions of the same picture or of a new one.

Дана вправа корисна тим, що учні не лише згадують різні слова, щоб описати картину, вони також розвивають уяву, щоб описати свої почуття, коли дивляться на картину, яку ви підготували. Якщо ви вивчаєте тему «Природа», або «Навколишнє середовище», ця вправа буде доречною та цікавою. Можна поділити учнів на команди, або якщо у вас невелика група, разом описувати одну картину. Після такої вправи можете дати домашнє завдання, щоб учні записали опис картини в зошит або, щоб описали якусь іншу картину (яку ви підготували перед заняттям).

Висновок. Основною метою навчання іноземної мови в загальноосвітніх навчальних закладах є розвиток в учнів уміння використовувати іноземну мову як інструмент у діалозі культур сучасного світу. Основою комунікативного розвитку є комунікативні вміння, сформовані на основі

мовних знань і навичок (фонетичних, лексичних, граматичних).

Знання іноземної мови асоціюється із знанням слів, в той час як володіння мовою – з лексичними навичками, які забезпечують функціонування лексики у спілкуванні. Тому, лексичні навички є одним з важливих і невід'ємних компонентів змісту навчання іноземної мови, їх формування і є метою навчання лексичного матеріалу.

Тому, успішне вивчення англійської мови залежить від регулярного та поетапного поповнення словникового запасу – формування лексичної компетенції, що є центральним, необхідним аспектом вивчення мови та передбачає здатність до коректного оформлення висловлювань і розуміння інформації та базується на теоретичних відомостях про систему її правил, залежить від вірно обраних стратегій розвитку рецептивних та репродуктивних лексичних навичок шляхом виконання некомунікативних, умовно-комунікативних та некомунікативних вправ залежно від етапу набуття компетенції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Алмазова Л.А. Как научиться говорить по-английски: Учебное пособие. -- М.: Высшая школа, 1977. -- 222 с.
2. Бех П.О., Биркун Л.Б. Концепція викладання іноземних мов в Україні // Іноземні мови. -- 1996. -- №2. -- С. 3-8.
3. Бурлаков М.О. Деякі питання формування іншомовної лексичної навички говоріння // Іноземні мови. -- 2007. -- №2. -- С. 54-56.
4. Бурлаков М.П. Связь методики обучения лексике иностранного языка с лингвистикой и психологией // Іноземні мови. -- 2004. -- №3. -- С. 3-5
5. Данилевська-Бабій Г.Я. Врахування індивідуальних особливостей учнів у процесі навчання іноземної мови // Іноземні мови. -- 2001. -- №1. -- С. 15.
6. Єрмоленко Л.П. Комунікативний підхід до навчання англійської мови в середній школі // Іноземні мови. -- 2002. -- №3. -- С. 10-11.
7. Падалко О.В. Механізм організації процесу навчання мовлення на уроках англійської мови в середній школі // Англ. мова та література. -- 2006. -- №2. -- С. 19-29.

*Стаття надійшла до редакції
04.05.20*